

цієї теми є дуже обширним, тому студенти отримують випереджальні завдання, що стосуються питань державного регулювання економіки, стратегії та економіки підприємств, соціальної та грошової політики, медичного страхування, права промислової власності, місцевого самоврядування тощо. Усі завдання розподіляються за рольовими групами: споживачі, пацієнти приватних клінік, законодавці, власники патентів, представники фармацевтичних виробництв, закладів охорони здоров'я. Зрозуміло, що питання є важливе і цікаве. Але розглядати його в рамках формальних навчальних занять — неможливо. Тому пропонується тренінг інтерактивності у форматі «пленуму». Його конкретні дидактичні завдання — розвивати вміння формулювати економічну проблему стосовно конкретних економічних суб'єктів на конкретному товарному ринку, вміння обґрунтовувати свої прагнення і бізнес-наміри, вміння виявляти вузли зіткнення інтересів різних суб'єктів, вміння переконувати у своїй правоті, вміння слухати та оцінювати аргументи інших, систематизувати життєвий досвід та вибирати доводи на користь своїх міркувань тощо.

За підсумками тренінгу інтерактивності не приймається ніяких рішень — тут студенти тільки говорять на задану тему. Відбувається вербалізація когнітивних умінь студентів, формується панорамна картина проблеми у різних її проявах. За результатами обговорення — більшість учасників груп по-іншому подивились на суть питання та змінили своє ставлення до запропонованих урядом заходів.

Колеснік Л. С.,
кафедра педагогіки та психології

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ В ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Беззаперечно, умовою успішної підготовки фохівцій є використання тренінгових технологій, які дозволяють сформувати професіональні компетенції фахівця в процесі навчання.

Нині людство переживає черговий етап технологічного розвитку — становлення нового інформаційного суспільства, а інноваційне суспільство вимагає прискореного впровадження і використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій у сфері освіти.

Дистанційна форма навчання є відповіддю на тенденцію інформатизації світу, і соціально-психологічні тренінги є чи не найваж-

ливішим аспектом дистанційного навчання фахівців. Застосування таких тренінгових технологій допомагає студентам впоратись із почуттям ізольованості та тривоги, які суттєво впливають на ефективність самостійної роботи. Аналіз показує, що в процесі дистанційного навчання почуття ізольованості не є головним, значно більш руйнівним для навчального процесу є почуття тривоги, заплутаності та паніки. Розробляючи та застосовуючи соціально-психологічні тренінги і технології слід чітко визначити, чим спричинені труднощі, яку допомогу доцільно надавати студентам і яка педагогічна цінність розв'язання наведеної задачі. Потрібно пам'ятати, що значна кількість складних завдань викликає у багатьох студентів стресовий стан, тому навчальні завдання слід будувати у такий спосіб, щоб навіть найменш підготовлені студенти хоча б деякі з цих завдань могли розв'язати самостійно.

Розглянемо чинники, що гальмують здійснення самостійної роботи і відіграють роль психологічних бар'єрів під час її виконання та деякі допоміжні тренінгові заходи щодо їх усунення:

причини психологічних бар'єрів	тренінгові заходи для їх усунення
недостатність базової підготовки	рекомендації і посилання на базові знання
формальне сприйняття інформації	вправи на формування навички контролю засвоєння
несформованість окремих видів мислення, несприйняття занадто громіздкого або теоретизованого стилю викладання	робота з текстом і сенсовими структурами
почуття «запрограмованості»	позицію об'єкта змінити на суб'єктну участь у контролі та орієнтації
наслідки невизнання результату	визначення будь-яких результатів з одночасним доброзичливим корегуванням
«вивчена безпомічність»	штучні ситуації «неочікуваного успіху, розкриття причин»
звичка діяти по лінії найменшого опору	формування звички здобувати результат самостійно завдяки варіативним способам діяльності;
відсутність досвіду самостійної діяльності	оволодіння навичками самостійності, формування планів
нерозвиненість вольової саморегуляції (лінощі)	введення ігрових моментів, пошук ціннісних сенсів діяльності та ін.

Таким чином, організовуючи самостійну роботу студентів у процесі дистанційного навчання слід звернути особливу увагу на деякі психологічні чинники, які не мають прямого відношення до навчально-пізнавальної діяльності студентів, проте впливають на результати самостійної роботи.

*Колесніченко Л. А., доцент,
кафедра педагогіки і психології*

ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ФОРМ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НАВЧАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

В умовах радикальних ринкових трансформацій проблема підготовки якісних фахівців у вищих навчальних закладах набуває певної гостроти, оскільки традиційна система навчання забезпечує в основному засвоєння студентами великої бази знань. Нагальні потреби сьогодення вимагають готувати таких професіоналів, які не лише володіють необхідними знаннями, але й уміють шукати та аналізувати потрібну інформацію, розв'язувати як стандартні, так і нестандартні задачі, діяти в невизначених умовах, що до того ж часто змінюються, бути впевненим у собі, відповідальним за своє життя, управляти іншими, встановлювати контакти з іншими людьми, бути здатними до саморегуляції, тобто мати широкий набір практичних компетенцій.

Стає дедалі очевиднішим, що система та методи професійної підготовки, які використовуються в нашій освіті, значною мірою базуються на застарілих принципах навчання, не розвивають необхідні професійні якості, не формують індивідуальної стратегії діяльності, не створюють умов для розширення способів та прийомів організації професійної діяльності та самоуправління.

Тому дуже важливим інструментом формування та розвитку практичних компетенцій є використання тренінгових форм навчання. При викладанні дисципліни «Психологія діяльності та навчальний менеджмент» (ПДНМ) широко використовуються такі форми. Навчання відбувається за допомогою сукупності психолого-педагогічних методів, які спрямовані на розвиток особистісних і професійних якостей студентів.

Студенти другого курсу майже весь семестр працюють у малих групах над вирішеннями конкретних завдань. Застосування